

Besti:ma rahwa

76/
N. 5.

K a l e n d e r,

ehf

L ä h t = M a m a t

I 1835

Alasta peäle, parrast meie
Issanda Jesuse Kristuse
sündimist.

Sel Alastal on 365 Päwa.

Talliñas,
trükkitud Lindworsi kirjadega.

Märkide selletaminne.

● Noor = ku.

3 Essimenne werend.

● Täis = ku.

● Wiimne werend.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

Der Druck ist unter den gesetzlichen Bedingungen gestattet.

Dorpat, den 28. Septbr. 1834.

(L. S.) Censor M. v. Engelhardt.

Sündind asja aiaarm.

Tomisest tännini	5784 aast.
Kristusse sündimisest tännini	1835 —
Et Peterpurri liina ehhitama hakkati	132 —
Et meie Ma Wenne-rigi wals lissusse alla sai	125 —
Et suurtkoli Tartus asutatati	33 —
Et üsi rougid hakkati pannema	32 —
Et Prantsus Wenne-maale tullid ja Moskwa arapõletas	23 —
Et Tallinna-maal priust kulus-tati	18 —
Et Riia-maal priust kulus-tati	15 —
Et Keiser Nikolai wallise semas on	10 —

Joulo ja Wastla päwa wahhel on 7 Mäda
dalat ja 6 Päwa.

Januarius.

Neäri-Ku.

1 Teisp.	Neäri Pääw.	Nita Jum.
2 Keskänd.	Ubel, Set	 10, 55 p. e.
3 Neljasp.	Enok	
4 Kede.	Metusalem	Kange
5 Laupääw.	Simon	külm. Pilwne

Larkad Hommiko; Maalt. Matt. 2, 1.

6 Pühhap.	P. p. Neäri	3 Kunn. Püh.
7 Esmasp.	Julianus	taewas
8 Teisp.	Erardt	ja
9 Keskänd.	Peatus	 10, 35 p. e.
10 Neljasp.	Paawli P.	
11 Kede.	Emraim	lummesaddo.
12 Laupääw.	Rein	

Jesús 12 aastat wanna. Lüt. 2, 41.

13 Pühhap.	1 P. p. 3. K. P.	Selge
14 Esmasp.	Robert	taewas ja
15 Teisp.	Eidrik	kange külm.
16 Keskänd.	Kisbert	
17 Neljasp.	Tönnisse P.	 10, 50 p. e.

Sel Kuul on 31 Päwa.

18 Kede.	Uxel	Umbne
19 Laupääw.	Sara	ilm

Pulmad Kana Linnaš. Joann. 2, 1.

20 Pühhap.	2 P. p. 3. K. P.	Waab. Seb.
21 Esmasp.	Neto	
22 Teisp.	Madalena	ja tuisud.
23 Keskänd.	Lotta	Torinised
24 Neljasp.	Timoteus	
25 Kede.	Paaw. Umberp.	 9, 14 p. e.
26 Laupääw.	Polikarpus	

Pealikust Kapernauma Linnaš. Matt. 8, 1.

27 Pühhap.	3 P. p. 3. K. P.	lumme
28 Esmasp.	Karel	saosed ilmad.
29 Teisp.	Samuel	
30 Keskänd.	Udelgund	Wailne
31 Neljasp.	Ann	ilm.

12nemat selle ku päwal touseb päike kello 8 ning ähhe pole tundi, lähkää alla kello 3 ning ähhe pole tundi. Pääw on pitk 7 tundi, ja ö 17 tundi.

1 Rede.	Priigitta	 0, 38 p. e.
2 Laupääd.	Küünla P.	

Wina: Mäest. Matt. 20, 1.

3 Pühhap.	9 P. e. Kr. üll. P.	Kaunis hea
4 Esmasp.	Beronika	ilm.
5 Teisp.	Agata	Umbne
6 Keßnäd.	Dorlene	ilm ja
7 Neljasp.	Rikard	
8 Rede.	Salomon	 6, 30 e. e.
9 Laupääd.	Apolonia	

Külwi Mehhest. Luf. 8, 4.

10 Pühhap.	8 P. e. Kr. üll. P.	tuisofed
11 Esmasp.	Elwina	päwad.
12 Teisp.	Eulalia	Pitkemalt
13 Keßnäd.	Penigna	kaige
14 Neljasp.	Walentin	 2, 6 p. e.
15 Rede.	Waußina	
16 Laupääd.	Juliana	

Kristusse kannatamine. Luf. 18, 31.		
17 Pühhap.	Vaasto Pühha	Külm ja
18 Esmasp.	Konfordia	ilge tae
19 Teisp.	Vaastla P.	Sim. Apost.
20 Keßnäd.	Euhka P.	was.
21 Neljasp.	Jesaias	Külmad
22 Rede.	Peetri P.	 5, 50 p. e.
23 Laupääd.	Mina	

Kristusse kiusatuses. Matt. 4, 1.

24 Pühhap.	1 P. Vaastus	Maddise P.
25 Esmasp.	Wiktorius	ilmad.
26 Teisp.	Nestor	Külm hakkab
27 Keßnäd.	Palwe Pääw.	wähhemaks
28 Neljasp.	Iustus	sama.

16nemal selle ku päwal touseb päike kello
lähkääb loja kello 5. Pääw on 10, 8 14 tundi pikk.

1 Rede.	Albinus	 11, 45 p. e.
2 Laupääd.	Medea	

Rananea Naesest. Matt. 15, 21.

3 Pühhap.	2 P. Paastus	Pilwne
4 Esmasp.	Adrian	taewas, tor:
5 Teisip.	Angelius	mised
6 Keßnäd.	Kotwrid	ja
7 Neljasp.	Perpetua	
8 Rede.	Siprian	 3, 4 p. e.
9 Laupääd.	Pööri P.	

Kristus aiab furratid wälja. Luf. 11, 14.

10 Pühhap.	3 P. Paastus	pehmed
11 Esmasp.	Konstantin	ilmad,
12 Teisip.	Krefor	öfel weel
13 Keßnäd.	Ernestus	hästi
14 Neljasp.	Sakarias	külm.
15 Rede.	Longinus	
16 Laupääd.	Aleksander	Tuisofed

5000 Mehhe södtmissest. Joan. 6, 1.

17 Pühhap.	4 P. Paastus	 6, 20 e. e.
18 Esmasp.	Kawriel	
19 Teisip.	Josep	päwad
20 Keßnäd.	Olga	ja
21 Neljasp.	Pent	ö külmad.
22 Rede.	Kawael	Tormised
23 Laupääd.	Tiits	

Jesus kiwwidega wißsatud. Joan. 8, 46.

24 Pühhap.	5 P. Paastus	
25 Esmasp.	Paast. Mar. P.	 11, 10 e. e.
26 Teisip.	Emanuel	
27 Keßnäd.	Kustaw	ilmad.
28 Neljasp.	Kidon	
29 Rede.	Eustahius	Heitlik
30 Laupääd.	Adonius	

Kristusse sisse söitmissest. Matt. 21, 1.

31 Pühhap.	6 P. Paastus	ilm.
------------	--------------	------

ionemal selle fu päwal touseb päike kello 6, lähhab alla kello 6. Pääd on 12, ja ö 12. tundi pitk.

1 Esmasp.	Karijaliste P.	 8, 54 e. e.
2 Teisip.	Paulina	
3 Keßnäd.	Berdinand	Heitlikud
4 Neljasp.	Suur Neljas P.	ilmad,
5 Nede.	Suur Nede.	niisked
6 Laupädw.	Kõlestin	ja

Kristusse illestouõmissesf. Mark. 16, 1.

7 Pühhap.	Es sim. P.	külmad
8 Esmasp.	Teine P.	
9 Teisip.	Kolmas P.	 0, 51 e. e.
10 Keßnäd.	Esekiel	ilmad.
11 Neljasp.	Leo	Ilm hakkab
12 Nede.	Julius	selgemaks
13 Laupädw.	Justinus	

Kinnipandud uksest. Joann. 20, 19.

14 Pühhap.	1 P. p. Üll. P.	Künni P.
15 Esmasp.	Olimpia	 10, 59 p. e.
16 Teisip.	Karistus	
17 Keßnäd.	Rudolw	minnema,

18 Neljasp.	Walerian	kanged
19 Nede.	Timon	d külmad
20 Laupädw.	Jakobus	ja

Heast karjatsest. Joann. 10, 12.

21 Pühhap.	2 P. p. Üll. P.	päwal
22 Esmasp.	Kajus	paljo wihma.
23 Teisip.	Jüri P.	 0, 21 e. e.
24 Keßnäd.	Albert	Ilm
25 Neljasp.	Markusse P.	lähheb selgeks
26 Nede.	Esekiel	ja
27 Laupädw.	Anastasius	tullewad

Ürrikesse aia pärrast. Joann. 16, 16.

28 Pühhap.	3 P. p. Üll. P.	 sojemad
29 Esmasp.	Reinmund	4, 52 p. e.
30 Teisip.	Erastus.	päwad.

12nemal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 4, ning lähhab alla pool tundi pärrast kello 7. Pädw on piik 15. ja d 9. tundi.

1 Keßnäd.	Bolbri P.	Päwapaist
2 Neljasp.	Sigesmund	sed ja
3 Rede.	† Leidminne	head ilmad.
4 Laupääw.	Florian	

Kristusse ärraminneisest. Joann. 16, 5.

5 Pühhap.	4 P. p. Üll. P.	Pilwsed,
6 Esmasp.	Susanna	 0, 17 p. e.
7 Teisip.	Ulrika	
8 Keßnäd.	Tanislauß	wihma
9 Neljasp.	Hiob	sed ja
10 Rede.	Gordian	uddused pä
11 Laupääw.	Liberatus	wad.

Digest pallumiseest. Joann. 16, 23.

12 Pühhap.	5 P. p. Üll. P.	Tuult
13 Esmasp.	Serwatus	ja
14 Teisip.	Kristjan	wihma.
15 Keßnäd.	Sohwi	 3, 11 p. e.
16 Neljasp.	Suur † P.	
17 Rede.	Anton	Ilm hakkab
18 Laupääw.	Erik	selgemaks

Rõmußtajast. Joann. 15, 26.

19 Pühhap.	6 P. p. Üll. P.	sama,
20 Esmasp.	Sevilla	sojad ja
21 Teisip.	Potentia	illusad pä
22 Keßnäd.	Emilie	wad.
23 Neljasp.	Fisederius	 9, 44 e. e.
24 Rede.	Ester	
25 Laupääw.	Urbanus	Selge

Pühhaß Waimust. Joann. 14, 23.

26 Pühhap.	Nelli Pühhi.	taewas.
27 Esmasp.	Teine Pühha.	Soe lähhäb
28 Teisip.	Kolmas Pühha.	allati
29 Keßnäd.	Maksimilian	suremaks.
30 Neljasp.	Wikand	 0, 24 e. e.
31 Rede	Petronella	

8mal selle ku päwal touseb päife pole tundi pärrast kello 3. ning lähhäb loja, pole tundi pärrast kello 8. Päaw on pitk 17. ö agga 7. tundi.

1 Paupääw.	Kotskal	Selged
Kristus ja Nikodemus. Joann. 3, 1.		
2 Pühhap.	3 aino Jum. P.	ilmad.
3 Esmasp.	Erasmus	
4 Teisip.	Tarius	Selge
5 Keßnäd.	Poniwastus	taewas ja
6 Neljasp.	Antonius	 1, 44 e. e.
7 Rede.	Eufreßia	
8 Paupääw.	Medardus	head ilmad.

Nikkast mehhest. Luf. 16, 19.		
9 Pühhap.	1 P. p. 3. a. J. P.	Liig
10 Esmasp.	Pittlem P.	passaw ilm
11 Teisip.	Parnabas	waewab.
12 Keßnäd.	Pafilides	Wihma
13 Neljasp.	Tobias	ja
14 Rede.	Walerius	 5, 59 e. e.
15 Paupääw.	Widi Pääw.	

Surest õhto: sõma: aiaß. Luf. 14, 16.		
16 Pühhap.	2 P. p. 3. a. J. P.	mürrista

17 Esmasp.	Nikander	missed.
18 Teisip.	Homerius	Umbne, agga
19 Keßnäd.	Kerwasius	wägga
20 Neljasp.	Florentin	soe ilm.
21 Rede.	Rael	 4, 20 p. e.
22 Paupääw.	Agatius	

Kaddunud lambast. Luf. 15, 1.		
23 Pühhap.	3 P. p. 3. a. J. P.	Heitlikud,
24 Esmasp.	Jaani P.	agga
25 Teisip.	Webronia	ikka weel
26 Keßnäd.	Jeremias	sojad
27 Neljasp.	Eadislans	
28 Rede.	Josua	 8, 15 e. e.
29 Paupääw.	Peter Pawli P.	

Olge armolißsed. Luf. 6, 36.		
30 Pühhap.	4 P. p. 3. a. J. P.	ilmad.

ionemal selle ku päwal touseb päike 3 we:
rendit pärrast kello 2, ning lähkõ alla üks we:
rend pärrast kello 9. Pääw on pitk 18 ning üks
pool tundi, õ agga 5 ning üks pool tundi.

Julius.

Heina-Ku.

1 Esmasp.	Teobald	Wägga
2 Teisp.	Heina Mar.	pallawad ja
3 Keſnäd.	Kornelius	ſelged
4 Neljasp.	Ulrik	pāwad.
5 Kede.	Anſelm	 5, 12 p. e.
6 Laupāāw.	Hektor	

Roheſt fallasagist. Luk. 5, 1.

7 Pūhhap.	5 P. p. 3. a. J. P.	Kanged
8 Esmasp.	Kilian	tuled,
9 Teisp.	Kirillus	mūrrista;
10 Keſnäd.	7 Wenda	miſjed
11 Neljasp.	Eleonore	
12 Kede.	Hindrik	 6, 53 p. e.
13 Laupāāw.	Marrette Pāāw.	

Wariferide Diguſſeſt. Matt. 5, 20.

14 Pūhhap.	6 P. p. 3. a. J. P.	ja
15 Esmasp.	Apoſt. Jagg.	pāljo wihma.
16 Teisp.	August	heitlikkud
17 Keſnäd.	Alekſius	ilmad

ſel Kuul on 31 Pāwa.

18 Neljasp.	Koſina	Pilwne
19 Kede.	Priderika	 9, 28 p. e.
20 Laupāāw.	Elias	

4000 Mehhe ſödtmiſſeſt. Mark. 8, 1.

21 Pūhhap.	7 P. p. 3. a. J. P.	taewas,
22 Esmasp.	Maria Mgđ.	agga iſka
23 Teisp.	Oskar	hea
24 Keſnäd.	Kriſtina	sui ilm.
25 Neljasp.	Jakobi Pāāw.	
26 Kede.	Unno	 5, 18 p. e.
27 Laupāāw.	Marta	

Walle Prohwetideſt. Matt. 7, 15.

28 Pūhhap.	8 P. p. 3. a. J. P.	Wägga
29 Esmasp.	Pantalon	ſojad
30 Teisp.	Kermanus	pāwad.
31 Keſnäd.	Rebekka	

12nemal ſelle fu pāwal touſeb pāiſe pole tundi
pārraſt kello 3, ning lāhhāb loja pole tundi pārraſt
kello 8. Pāāw on piſk 17, 6 agga 7 tundi.

1 Neljasp.	Petri Wang.	Pallamad
2 Rede.	Annibal	aurud.
3 Laupääd.	Eleasar	Wihma.

Üllekohtusest maia piddajast. Luk. 16, 1.

4 Pühhap.	9 P.p.3.a.3.P.	 10, 53 e. e.
5 Esmasp.	Oswald	Pilmne taewas.
6 Teisip.	Eigenius	
7 Keßnäd.	Seketus	
8 Neljasp.	Pusfo	Tormised ilmad.
9 Rede.	Romanus	
10 Laupääd.	Lauritse Pääw.	

Jerusalemma liina ärrarikmisest. Luk. 19, 41.

11 Pühhap.	10 P.p.3.a.3.P.	Selge
12 Esmasp.	Klara	 6, 0 e. e.
13 Teisip.	Herman	taewas ja päwa paistet.
14 Keßnäd.	Hildebert	
15 Neljasp.	Ruffi Mar. P.	
16 Rede.	Isaak	
17 Laupääd.	Willibald	

Wariserist ja Tölnarist. Luk. 18, 9.

18 Pühhap.	11 P.p.3.a.3.P.	Kallid
19 Esmasp.	Sebald	 2, 31 e. e.
20 Teisip.	Pernhard	leikussese päwad. Uddune umbne ilm.
21 Keßnäd.	Rut	
22 Neljasp.	Willipert	
23 Rede.	Sakus	
24 Laupääd.	Pertli Pääw.	

Kurdist ja teletumast. Mark. 7, 31.

25 Pühhap.	12 P.p.3.a.3.P.	Ku
26 Esmasp.	Trenens	 4, 29 e. e.
27 Teisip.	Gebhard	lõppemisset jo hästi külm.
28 Keßnäd.	Augustus	
29 Neljasp.	Joann. Hufk.	
30 Rede.	Benjamin	
31 Laupääd.	Kristwrid	

14nemal selle ku päwal touseb päike 3. werend dit pärrast kello 4, ning lähhab alla werend pärr. kello 7. Pääw on pitk 14 ning üks pool, 8 agga 9. ning üks pool tundi.

Preestrist ja lewitist. Luk. 10, 23.

1 Pühhap.	13 P.p.3.a.J.P.	Wihmased
2 Esmasp.	Elise	ja
3 Teisip.	Mansuetes	 5, 22 e. e.
4 Keßnäd.	Theodosia	
5 Neljasp.	Moses	willud
6 Rede.	Magnus	pawad.
7 Laupääw.	Regina	

Kümnest Piddali-többisest. Luk. 17, 11.

8 Pühhap.	14 P.p.3.a.J.P.	Mar. Sünd.
9 Esmasp.	Pruno	Heitlikud
10 Teisip.	Sostenes	 4, 4 p. e.
11 Keßnäd.	Pööri Pääw.	
12 Neljasp.	Sirus	ilmad.
13 Rede.	Amatus	
14 Laupääw.	† Ullendam.	Willo ilm,

Mammonast. Matt. 6, 24.

15 Pühhap.	15 P.p.3.a.J.P.	head süg-
16 Esmasp.	Leontine	gise

17 Teisip.	Josepina	 8, 46 e. e.
18 Keßnäd.	Gottlob	
19 Neljasp.	Werner	pawad.
20 Rede.	Wansta	
21 Laupääw.	Matteusse Pääw	Willo agga

Raini:liina Surnust. Luk. 7, 11.

22 Pühhap.	16 P.p.3.a.J.P.	selge
23 Esmasp.	Dsea	suggisene
24 Teisip.	Kleowas	
25 Keßnäd.	Arend	 6, 39 p. e.
26 Neljasp.	Herald	
27 Rede.	Udolo	ilm.
28 Laupääw.	Wentzel	

Wee:többisest. Luk. 14, 1.

29 Pühhap.	17 P.p.3.a.J.P.	Mihkli P.
30 Esmasp.	Keronimus	

12nemat selle ku päwal touseb päike kello 6, ning lähhab loja kello 6. Pääw on pitk 12, ning 8 ka 12 tundi.

1 Teisip.	Wolmar	Uddused
2 Kestnád.	Wolrad	 11, 31 p. e.
3 Neljasp.	Jairus	
4 Rede.	Prants	ja
5 Laupáaw.	Wridebert	willud

Surenast Rásfust. Matt. 22, 34.

6 Pühhap.	18 P.p.3.a.3.P.	Leikusse P.
7 Esmasp.	Malo	ilmad.
8 Teisip.	Tomasia	Heitlik
9 Kestnád.	Tionisus	ilm.
10 Neljasp.	Melhior	 1, 56 e. e.
11 Rede.	Purkard	
12 Laupáaw.	Walwrid	Uddune

Ulwatud innimessest. Matt. 9, 1.

13 Pühhap.	19 P.p.3.a.3.P.	ja
14 Esmasp.	Kalikstus	wihmane.
15 Teisip.	Heddo	Miisked
16 Kestnád.	Kallus	 5, 25 p. e.
17 Neljasp.	Leonhard	

18 Rede.	Lufas	külmad
19 Laupáaw.	Eutisus	páwad ja

Pulma ridest. Matt. 22, 1.

20 Pühhap.	20 P.p.3.a.3.P.	Dige Usso
21 Esmasp.	Ursel	Ullesw. P.
22 Teisip.	Kordula	õ külmad.
23 Kestnád.	Sewerin	Tuifosed ja
24 Neljasp.	Salome	 11, 54 e. e.
25 Rede.	Krispin	
26 Laupáaw.	Umandus	

Runningamehhe Poiast. Joann. 4, 47.

27 Pühhap.	21 P.p.3.a.3.P.	wägga küs-
28 Esmasp.	Simon Juda	
29 Teisip.	Narsissus	mad
30 Kestnád.	Upsalon	
31 Neljasp.	Wolfgang	páwad.

16nemat selle fu páwal touseb páife pole tundi
párrast kello 7, ning lähháa loja pole tundi párr-
rast kello 5. Páaw on pitk 9, õ 15 tundi.

1 Rede.	Pühade Pääw.	 4, 7 p. e.
2 Laupääw.	Hingede Pääw.	

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

3 Pühhap.	22 P.p.3.a.3.P.	Uddune
4 Esmasp.	Dito	külm ilm.
5 Teisp.	Plandina	Külm
6 Keßnäd.	Kaspar	lähhab kan
7 Neljasp.	Baltasar	 0, 8 p. e.
8 Rede.	Klaudius	
9 Laupääw.	Jobst	

Kohto: Rahhast. Matt. 22, 15.

10 Pühhap.	23 P.p.3.a.3.P.	Mart. Lutter.
11 Esmasp.	Mart. Piisk.	gemaks.
12 Teisp.	Jonas	Pehmemad
13 Keßnäd.	Arkladius	ilmad
14 Neljasp.	Pridrik	 5, 24 e. e.
15 Rede.	Leopold	
16 Laupääw.	Ottomar	

Jairi Lüttrest. Matt. 9, 18.

17 Pühhap.	24 P.p.3.a.3.P.	ja paljo
18 Esmasp.	Gelasius	lund.
19 Teisp.	Eisbet	Pääwad
20 Keßnäd.	Amos	lähhemad
21 Neljasp.	Maria Ohw.	allati
22 Rede.	Sesilia	 7, 14 e. e.
23 Laupääw.	Klement	

Hirmsast: Ärra: Kautamisse tööst. Matt. 24, 15.

24 Pühhap.	25 P.p.3.a.3.P.	Surnutte P.
25 Esmasp.	Kaddrina P.	külmemaiks.
26 Teisp.	Konrad	Lummes
27 Keßnäd.	Jetta	saddo
28 Neljasp.	Künter	ja
29 Rede.	Eward	wägga
30 Laupääw.	Andresse P.	külm.

gmal selle fu pääwal touses päike pole tundi
pärast kello 8, ning lähhab alla pole tundi pär-
rast kello 3. Pääw on pitk 7, agga ö 17 tundi.

Detsember.

Joulo-Ku.

Kristusse Sisse: soitmissest. Matt. 21, 1.		
1 Pühhap.	1 Kr. Tull. P.	 6, 24 e. e.
2 Esmasp.	Kandidus	
3 Teisip.	Talo	Kohkeste
4 Keßnäd.	Parbo	tulleb
5 Neljasp.	Sabina	lund ja
6 Rede.	Nikolas	
7 Laupäaw.	Agata	 10, 52 p. e.

Tähhed enne wimist Päwa. Luf. 21, 25.		
8 Pühhap.	2 Kr. Tull. P.	Mar. Sam.
9 Esmasp.	Juhkum	kange kül'm.
10 Teisip.	Lühhem Päaw.	Selged
11 Keßnäd.	Tamaslus	ja
12 Neljasp.	Ottilie	külmad ismad.
13 Rede.	Eutisia	 9, 12 p. e.
14 Laupäaw.	Nikasius	

Joannes wangitornis. Matt. 11, 2.		
15 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	Tormised
16 Esmasp.	Albina	
17 Teisip.	Ignatius	päwad.

Sel Kuul on 31 Päwa.

18 Keßnäd.	Kristow	
19 Neljasp.	Loth	Ulatine
20 Rede.	Abraham	kange
21 Laupäaw.	Toma. Päaw.	

Joannesse tunnistussest. Joann. 1, 19.		
22 Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	
23 Esmasp.	Peata	 3, 26 e. e.
24 Teisip.	Adam. Ewa	
25 Keßnäd.	Joulo	külm
26 Neljasp.	Teine Pühha.	aasta
27 Rede.	Kolmas P.	
28 Laupäaw.	Süta Laste P.	lõppetuses.

Sest Immeß pannemissest. Luf. 2, 33.		
29 Pühhap.	P. p. Joulo	 4, 42 p. e.
30 Esmasp.	Tawet	
31 Teisip.	Silwester	

Ionemal selle ku päwal touseb päike werend pär:
rast kello 9, ja lähkääb loja 3 werendit pärrast
kello 2. Päaw on pikk 5 ja üks pool tundi, 8
18 ja üks pool tundi.

Nästa minutmässed.

Kewwade hakkab 9mal Vaastoku päwal, hommiko kello 9, 27 minuti. Siis on pääw ja õ ühhe pikkused.

Sui hakkab 10mal Jaaniku päwal, hommiko kello 6, 32 minuti. Siis on meil keigepitkem pääw.

Süggise hakkab 11mal Mihkliku päwal, õhto kello 8, 36 minuti. Siis jälle on pääw ja õ ühhe pikkused.

Talwe hakkab 10mal Jouloku päwal, õhto kello 1, 59 minuti. Siis on meil keigelühhem pääw.

Päwa ja Ku warjutamissed.

Sel aastal warjutakse Päike kaks kord ja Ku üks kord, ja meie maal on Ku warjutamine üks näha, se teine, mis siin al nimmetud on.

Esimenne on meie maal näggematta Päwa warjutamine 19mal Lehtku päwal.

Teine on meie maal nähtaw Ku warjutamine 29mal Lehtku päwal. Hakkatus on õhto kello 11, 45 minuti ja lõppetud on 42 minuti pärast kello 12. Ku warjutamine wõttab 57 minuti ülle ükste aega ja Ku saab 8 Tulli laialt ärrawarjatud.

Kolmas on meie maal näggematta Päwa warjutamine 8mal Talweku päwal.

Teadaandmine mil, ja kus lada-
piddamist on.

1. Taliinna Kubbernemangus.

Talliinas 1. suur saksa laat. 20ma Junist
kui otsani 2. Mihkli kui 26 kuni 28
päwast ja petakse weiste ja hobboste lata.

Haapsalus Neäri-kui 10 ja 11 päwal ja
Mihkli-kui 14 ja 15 päwal.

Jõehtmes nädal pärast Mihkli-päwa.

Jõhwis, Mihkli-kui 24 mal päwal ja weel
2 päwa.

Reblaste moisas Mihkli päwal, ja weel 2 p.

Keila kiriko jures Mihkli-päwal.

Kollowerres, Neäri-kui 17 mal ja 18 mal
päwal, ja Wina-kui 4 mal ja 5 mal
päwal.

Lihhulas, esimesel Paastopühhal, ja Mih-
kli kui 24 mal p.

Märjamaa Kiriko jures, 3 mal Krist.
tullemise P.

Ortikal, Neäri-kui 7 mal ja 8 mal p.

Paides, Künla-kui 3 mal p. — Jani-
kui 25 mal p. ja Mihkli-kui 10 mal
ja 11 mal p.

Paldiskis, Künla-kui 2 ja 3 mal p. —
ja Mihkli-kui 21 ja 22 p.

Rakwerres, Neäri-kui 27 ja 28 p. —
Jani-kui 16 ja 17. p. — ja Mihkli-
päwal.

Raplas, esimesel redel pärast Mihklit ja
kolmandamal redel pärast Neäri päwa.

Kubermango kohto kässo järrele ei pea
ennam lubba ollema, ei laupäwal egga püh-
hapäwal lata piddada, waid, päaw pärast
pühhapäwa.

2. Kia kubbernemangus.

Abja moisas, Mihkli-kuu 2 ja 3 mal p.
Antso moif., Mihli-kuu 14 mal p.
Audro moif., naddal enne Mihliit 2 p.
Helme moif. 15 mal Veikusseku p.
Kao moif. 10 mal Porri-kuu p.
Kantso moif., 30 mal Kufli-kuu p.
Kastna moif., 15 mal Mihli-kuu p.
Killingi moif., 1, 2 ja 3 mal Mihli-kuu p.
Kirrepeal 17 mal Mihli-kuu p.
Koorte moif., 30 mal Kufli-kuu p.
Kosse moif., 24 mal Kufli-kuu p.
Kurresare liinas, 17 mal Webruaril hak-
kab suur saksa laat; petakse kumme paawa.
Lustiwerre moisas, 15 mal Porri-kuu p.
Mönniste moif., 10 mal Septembril.
Moisekaste moif., 10 mal Augustil.
Mustwees Mardi-paawal.

Oldre moif., 10 ja 11 mal Septembril.

Perno liinas, 20 Julil hakkab saksa laat;
petakse kolm naddalat. — Weiste ja hob-
bose laat esmaspaawal ja teisipaawal enne
Mihliit. Kolmas laat petakse esmaspa-
wal ja teisipaawal parraast 3 Krist. tulle-
misse P.

Pölsamaal, 15 mal Mihli-kuu paawal.

Pörawerre moif., 13 mal Septembril.

Räppinas, 4 mal ja 5 mal Mihli-kuu p.

Rossi moif., 24 mal Veikusseku p.

Rouge moif., 8 Mihli-kuu p.

Senno moif., 21. Mihli-kuu p.

Tarto liinas, 1) Suur saksa laat, hakkab
paaw parraast 3 Kunninga paawa, petakse
kolm naddalat. 2) Peetri laat, 29. Ju-
nil. 3) Mihli-laak, 29 Septembril.
4) Marja-laak, 1. November.

Tarwaste moisas, Peetri-päwal.

Walga liinas, 1) Saksa laat, hakkab 2. Webruaril, petakse 8 päwa. 2) Jani-päwa laat. 3) Mihkli laat 24 mal Mihkli-kuu p. 4) Mardi-päwa laat.

Wastfeliinas Mihklipäwal.

Werro liinas, 1) Jaani päwal. 2) 24 Mihkliku p. 3) 22 Künslaku p. suur saksa laat 8 päwa. 4) 10 mal Talsweku p.

Weski moisas, 15 Porrikuu päwal.

Willandi liinas, 1) Saksa laat 2 Künslaku p. 2) Janipäwa laat. 3) Mihkli laat 24 Mihklikuu päwal.

Keisri Hārra Suggoselts.

Nikolai I. Wenne: Rigi Ülem wallitseja ja Keiser, sündinud 25. Junil 1796. — 39 aastat.

Aleksandra Weodorowna, Keisri Praua, sünd. 1. Julil. 1798. — 37 aastat.

Nende lapsed:

Suurwürstid:

1. Aleksander Nikolaewits, Wenne: Rigi auujärje pärija, Tsesarewits, sündinud 17. April 1818 — 17 aastat.
2. Konstantin Nikolaewits, sünd. 9. Septbr. 1827.
3. Nikolai Nikolaewits, sünd. 27. Julil 1831.
4. Mihhail Nikolaewits, sünd. 13. Octobr. 1832.

Suurwürsti printsessid:

5. Maria Nikolaewna, sünd. 6. Aug. 1819.
6. Olga Nikolaewna, sünd. 30. August. 1822.
7. Aleksandra Nikolaewna, sünd. 12. Junil 1825.

Keisri wend.

Suurwürst Mihhaila Pawlowits, sünd.

28. Jan. 1798. — 37 aastat.

Temma Praua: Helena Pawlowna, sünd.

28. Detsem. 1806. — 29 aastat.

Nende lapsed:

Suurwürsti printsessid:

1. Maria Mihhailowna, sünd. 25.

Webr. 1825.

2. Elisabet Mihhailowna, sünd. 14.

Mai 1826.

3. Katarina Mihhailowna, sünd. 16.

Aug. 1827.

Keisri õed.

1. Maria Pawlowna, sünd. 4. Webruar 1786, laulatati 3 Augustil 1804. Weismari, maa Wallitseja Karl Wridrifi prauaks.

2. Anna Pawlowna, sünd. 7. Jan. 1795, laulatati 21. Webr. 1816. Hollandimaa pärrispärrija, Prints Willemi prauaks.

Uks mulne

Leikuse-pühha jutlus.

Jätsand õnnistago meie pühhade pühhitsemist, ja andko meile tännoliku meelt, tedda keige hea eest, mis temma keige aasta läbbi meile teeb, tanna ja igga päew suust ja süddamest tännada! See suggust meelt andko temma meile Jeesusse Kristusse läbbi. Amen!

Armad kuuljad! Teie teate, et tanna siin kous olleme, et esimest korda, awwalikko jummalatenistusega, Leikuse

pühha pühhitseda.*) Leikuse tōed on lõppetud, ja leik koggutud ja paigale pantud, mis põllud, ja ajad meile ülespiddamiseks kandnud ja andnud. Olgo nüüd põllomees ehk muu ammeti ja seisuse inimene; leik ellame senest, mis maa kannab, ja lodame ja otame igga aasta wiljalist suid ja rohkeste õnnistud uudse aega. Täewa Jēsa õnnistab küll omma iggawesest petud targa nouu järrele maad ühhel aastal enam kui teisel; agga ärge nurrisegem selles parrast temmaga, sest et sellegagi meile enam head teeb, kui surem hulk ei oska egga moista ärraarwata. Olgo siis se leikuse-pühha meile ühheks järrelemõtlemisses pāwaks, et piisutki Lōja surest

*) Ue kiriko-seāduse järrele pühhitsetakse igga aasta, parrast Mihkli-pāwa, esimest pühhapāwa Leikuse-pühhaks.

majapiddamisest ja temma armo andide jagamisest woiksime märku wōtta ja arwu sada, kuidas sellega diete ellada, mis temma meile rohkeste õnnistanud, ning kuidas sedda, mis kassinamaste olemes sanud, nenda kōkkohoida ja pitkendada, et teise leikuse ajani pudusetau lastaksime.

Et rahwale leik sedda tähhendada ja mele tulletada, on konstoriumi-kohus kiriko-õppetajatele sanna andnud, tanna epistli assemel kōggodussele ettelugeda, mis Paulus ommas teises rāmatu, Korintuse-rahwale kirjotud, ühheks sama peatükki kuendamast kümneast salmist sadik ülespannud, ja nende sanna-de juhhatamist mõda, jutlust tehha. Agga Paulus kirjutab Korintuse-rahwale nenda:

6. „Sedda ütlen minna : kes kassinaste külwab, se peab ka kassinaste leikama, ja kes rohkesti külwab, se peab ka rohkesti leikama.”

7. „Jagauks nenda kuida temma ommas süddames ettevõttab, ei mitte kura melega, egga hädda pärrast, sest Jummal armastab üht rõõmsat andjat.”

8. „Agga Jummal on wäggero keif armu rohkesti teile andma, et teie ikka keikis keigega woite rahhul ja rohked olla keige hea tõe.”

9. „Nenda kui kirjutud on: Temma on külwand, ta on waestele andnud, temma digus kestab iggaweste.”

19. „Agga kes semet annab külwajale, se andko ka leiba toiduseks, ja tehko teie semet paljaks, ja kaswatago teie oiguse wilja.”

Külwamifest ja leikamifest õppetab Paulus etteloetud salmides, ja tähhendab Korintuse rahwale, et Jummal wäggero

on, innimestele keif andma, mis neil ihho ja hinge polest tarwis on. Leikust ja õppetust jaggab temma omma lastele, et nemmad, kuida Paulus ütleb, ikka keikis keigega rahhul ja rohked woivad olla keige hea tõe, ja diguse wilja korjata ühhest aastast ja ühhest ello põlwest teise.

Olgem nüüd tännolikud keige ilma likko ja waimolikko hea eest, mis meie armas taewa Jäsa meile üllewelt mahha jaggab, ja õppides, mis sest polest meie kōhhus on, kuulgem tänna jutlust:

Leikuse : pühha pühhitsemifest, ja märkagem tähhele panna:

1) kuida sedda pühha peame pühhitsema, ja

2) mis hinda ja kassu sesuggune pühha pühhitseminne sadab.

Leikuse : pühha pühhitedes ja selle

peäle mötteldes, mis põllud, ajad ja heinamaad andnud; peame allanduse ja süddame liikumisega tundma ja tunnistama, et Jummal arm meie keige aasta ellamist leikuse ajal on jagganud, ja selle pärast siis meie kohhus on, sedda tannast pühhapäwa nenda pühhitseda, et temmale, leikuse-andides eest, tannu anname, ja allandlikult katekismuse sannadega ütleme: meie ep olle sedda mitte wäert, egga polle sedda ka mitte teninud, mis temma meile isialikust armust ja heldusest on jagganud.

Tännage tedda, teie, kes põllo-töed tete ja maa-harrimisega sedda ennestele korjate, miska ennast, omma lapsi ja perrekonda üllispeate; tännage tedda, sest temma arm olli se, kes sedda lastis iddaneda, juurduda ja kaswada, mis kulli ajal semendasite. Tännage tedda,

et ta teie lotust ei lastnud tühjakä minna, waid süggise pole ni korralist ilma andis, et keik walmistas ja nüüd heaste järrele annab. — Tännage Jummalat meie Snnisteggijat, et ta tännawode, ülle keige maa armata, kauni rohke leikuse-andidega meid rõmustand, ja sellega waesemate murret wähhendand, agga idukamate usku kinnitanud, nende wasto abbi ja heateggemistega jouda, sedda talwel waesuses ja kermade puduses näwad ollewad. Sest, se on Jummal meie iggawese heateggija melest armas, ja weel peälegi temma hea ja armoline tahtmine, et selle anniga, mis ta meile jagganud, waesid peame aitama, ja sedda möda neile head teggema, kuida temma meilegi teinud.

Pühhitsegem siis leikusse pühha nenda, a. l., et Jummal armu, heldust,

tarkust, ja wägge kidade, agga ei mitte üksipäinis suu ja sannaga, waid ka tõe ja teggudega. Jummal armastab üht rõõmsat andjat, ütleb Paulus, ja kes Jummal armu, heldust, tarkust ja wägge nenda kulutab, et ta waeste peäle armu heidab, nende palwet, kes temma jurest abbi otsiwad, heldeste kuleb; head nouneile annab, kes jo monda asjata katsunud ja kelle nou nüid ennam ei hakka; ja kes omma surema jouga teiste nõrkust toetab: se on tõeste se rõõmus andja, kedda Jummal armastab, ja kes digel wiisil Lõja armu ja heldust kidad, ja temma tarkust ja wägge ülle keige asjade sureks peab. Innimene küwab; agga Jummal annab leikust. Sellepärast ütleb Paulus etteloetud epistlis: Jummal on wäggew keik armu rohkesti teile andma, et teie ikka keikis keigega rahhul ja roh-

ked woite olla keige hea tõele. Et ta kedda ka sell sumwel ja süggisel teinud ja omma kalli leikuse andidega meid rõõmustand; selle eest peame kedda kiitma ja tännama, ja kedda tännast pühha selle wiisiga pühhas piddama, et ennast temma ette allandame ja ütleme: temma arm on meie salwesiid täitnud, temma heldus meile leiba andnud, temma tarkus meie ja meie lomade ette murret kandnud, ja temma wäggi meid monne kahjo eest hoidnud, mis kartsime, ja monda hädda meist ärra põernud, mis jo enneste peäle näggime tullewad.

Se eest on nüid meie kõhhus, nendaks kuida ütlin, Jummalat kiita, tänada ja temma sanna kuulda; et küll üks ja tõine kaebab, ja peab kaebama, sest et temma ei leikand, mis temma lotis leikada, egga sanud kedda ennesele

Kogguda, mis temmale ja temma perrele
üllespidamiseks kulluks ja hädaste tar-
wis lähhaks.

Agga seep se on, mis sedda teist
küssimist, mis jutluse hakkatuses teggin,
mele tulletab; sedda küssimist: mis hin-
da ehk kassu sadab leikuse-pühha
pühhitsemine? Tänno-palwe, kituse,
ja kituse-lauludega peame sedda pühha
pühhitsema; sest et Jummal leikuse-
andid selle wäert, et temmale nende eest
au, kitust ja tannu anname. Agga, ar-
mad! kui sedda pühhitseme, mis pühhit-
semisse wäert; siis on meil ikka sest suur
kassu, sest et meie waimo filmi meile selle
lääbi lahti tehakse, ning siis oskame
näha, mis meie muido polleks näind.

Monni kaebab, et sell süggisel temmal
dige waene leikus olnud, et jo wilja
ostnud, ja ei tea kuidas aasta otsa ue

leikufeni läbbi ajada. Agga mis ütleb
kirri? Kirri ütleb: kes kassinaste
külwab, se peab ka kassinaste
leikama, ja kes rohkeste külwab,
se peab ka rohkeste leikama.
Küll sa nüid ütled: ma polle kassin-
naste külwand, kui mullo ja tunnamullo,
agga mo põld polle ühtegi kandnud. —
Märka ommetegi, armas! omma tōed
ja teggemist tanna tähhele panna! Sa
polle kassinamaste külwand kui mullo ja
tunna mullo, agga ehk wāhhema hole-
kandmisega ni hāsti tōe kui seme po-
lest? ehk hiljamine, ehk warremine kui
so maa ei salli? Sest, kui üht ehk teist
olled teggemata jāt nud, mis kui külwi-
mehhel so kohhus olli tähhelepanna; siis
olled jo ikka kassinaste külwanud, ning
pead siis sallima, et Jummal sanna
sinnogi kohta tōeks saab, kui ütleb: kes

kasſinaſte kũlwab, ſe peab ka kaſſinaſte
leikama. — Leikufe-pũhha pũhhitſemine
ſadab ſiis ſedda hinda ja kaſſu, et õp
pime ſellega rahhul ollema, miſ
ja kuida iſſi, ja ſedda mõda ka
Zummal, meiega teinud, ja —
parremat noud wotma.

Zummal kannab meie eest hoolt; agga
innimene peab iſſi ka ennese eest hoolt
kandma. Zummal murrerſeb meie ette
ja annab korraliſt ilma, kaſtet ja wihma;
agga ſelleparrast ei pea inimene mitte
holimataks jama, waid kui moikliſ loom
ettearwama, miſ ta teeb, ja miſ wimaſ
ſeſt ſaab tullemä. Zummal annab leikufi;
agga keſ ei kũlwa, ehk keſ diete ei kũl
wa, ſe ei woi ka mitte leikada, ning tul
leb ſedda temma ennese ſuiſ anda, kui
teiſte rohke leikamiſeaeg temmale leina
miſe ajaks ſaab. Keſ rohkeſte kũlwab,

ũtleb kirri; ſe peab ka rohkeſte leikama.
Zummal teeb meiega nenda, kuida meie
teud wãert on, ja moedab dige moeduga
iggaũhhele, miſ temma teninud, ehk kuida
temma tõed teinud: ũhhele paljaſt ſemet,
teiſele kaſhewõrt, kolmandale wiewõrt,
neljandale kuewõrt ja mitmele kue-ſeitiſ-
me ja kũnnewõrt. Tulleb ſelle parrast
ũttelda: ſelle moeduga miſka ommast kãeſt
olled moetnud, moedetakſe ſulle jãlle. Sed
da ennam omma tõe kallal omma rammu,
meelt ja moiſtufi olled prukind ja ſelle peale
mãrkand, miſ ſo ennese ja teiſte tead
miſeſt hea ja talluſ on, ſedda parremine
ſaab ſo tõe kordaminnema, ja ſedda ſu
remat kaſſu ſulle ſaatma.

Zummal on wãggew, ũtleb Pau
luſ, keiſ armurohkeſte teile and
ma, et teie iſſi ka keiſiſ keigega
rahhul ja rohked wõite olla keige

hea tõe le. Kas siis selle toutuse sanna
parrast holimataks peame jama ehk ülle
kätte minnema? Ei mingil kombel; waid
meie peame, kui Jummal esimesed, s. o.
kui moistlikud lomad temma leikuse an-
disid tannoga wastowotma, s. o. en-
neste ja teiste kassuks pruukima.
Kui sellega head teed, mis Jummal
jagganud; siis olled tannolik, ja kui
sedda moistlikult prugid; siis kulutad
temma armu, mis ka temma meid teine
teise läbbi ülles peab ja hoiab. Urge
olgem selleparrast mitte uskmatad, waid
uskugem, et keigewäggewam Jummal
omma armu meile rohkeste annab, et pea-
me rohked ja ussinad ollema keige hea
tõe le. Jummal armastab üht rõõmsat
andjat, ja näeb hea melega, kui inni-
mene ommas süddames ette wõttab, ei
mitte kurwa melega, egga hädda parrast,

waid hea melega ja rõmuga leikuse andide-
ga dige paljo head tehha. Nenda kuida kir-
jutud on: temma on kullwand, (ja leikand),
ja waestele andnud; temma digus kestab
iggaweste. — Urge mõttelgem nüid,
armad! et meiegi digus iggaweste saab
kestma, kui kirriko-sandidale ehk mu ker-
jajatele leiba kannikast anname ja ütleme:
Jummal kasa! ehk: minne, ja wõtta
Jummal appi! Se ei olle küll laido wäärt,
et sedda teme; ommetige peame leikuse
Issanda andisid weel teist wisi ja par-
remaste temma mele parrast pruukima.
Jggal Jummal lomale, ning siis ka sin-
nugi peab hea meel ollema omma olles
mises ja ellust. Prugi siis hästi ja
moistlikult, mis Jummal arm sulle jag-
ganud, ennese ja so omma keste ello waewa
kergitamises, ja murretse, osta ja noua,
mis teie süddant rõmu stab, teie mois:

tust walguſtab, teie meelt kurja poolt
hea pole juhhatab, ja keik teie ollemiſt
armsakſ ollemiſekſ teeb. Olge rõõmiſad,
ütleb kirri; agga ärge tehke pattu. Maitske
ja wadake, et Jehowa hea on ja ommaſt
rohkeſt kääſt teile igga aasta annab, miſ
teil tarwiſ on; agga hoidke ennäſt ülle-
kätte minnemäſt, ehk neid alwakiſ põlga-
mäſt, keſ waefuſeſ ellawad ja kell kitsaſ
kää on. — Miſ Jummal jagganud, ſeſt
peame ka liggimeſele jaggama, ja pea-
wad meie ſilmad ja kõrwad ikka lahti
ollemä, et ſedda tähhelepanna ja kuulda,
kuida waene ommaſ waefuſeſ, hädda-
line ommaſ häddäſ, haige ommaſ hai-
guſeſ ühheſt päwaſt ja ühheſt walluſt teiſe
willeſat ja halledat ellu ellawad.

Prugi nüüd Jummalä leikufe andiſid
nenda, et ſo õiguſ iggaweſte keſtakſ,
ja ſo teggo Jummalä mele pärraſt ollekſ.

Küll on teada, et ſa paljo head ei woi
egga jouagi tehha, kui ſo põld poua,
ehk wihma, ehk enneſe holetuſe pärraſt
tühja lainud, ommetige woib ſo helde ja
liggimeſe armaſtaja ſüdda ühhe ja teiſe
ohkamifele otſa tehha, ja ſinno nou ja
abbi lähhema ſõbrale ſurekſ hõlbukſ ja
kaſſukſ olla. Seſt, keik miſ helde Jum-
mal ial laſſeb kaſwada ja wilja kanda;
ſe kaſwab ja kannab wilja keikide kaſſukſ,
ning ſeſt ja ſellepärraſt on temma inni-
meſt, kedda temma moiſtlikukſ lonud,
omma majapidajakſ teinud, ning temmale
kaſku andnud, lahke palle ja rohke kääga
ſedda wendadele jaggada, miſ ta arm
temma kätte uſkunud.

Ja ſeep ſe kaſſo on, miſ leikufe: pühha
pühhitſemine ſadab, et õppime leikufe-
andiſid häſti ja Jummalä mele pärraſt
prukima, ſ. o. eſſite küll enneſte ja om-

maſte kaſſuſ ja heaſ, agga ſiis ka
keige mu innimeſte kaſſuſ ja heaſ,
kedda omma abbiga woime ja jouame
aidata.

Surem on ſelle pühha pühhitſemiſe kaſ-
ſo, armad hinged! kui ſedda waſtomd-
tame ja mele panneme, miſ pühha kirri
leikufe: andideſt tähhendamife: ſanna wiſi
maenitſeb, kui ütleb: Keſ ſemet an-
nab külwajale, ſe andko ka leiba
toiduſeſ, ja tehko teie ſemet
paljuſ, ja kaſwatago teie di-
guſe wilja. Diguſe willi ei kaſwa
põllo peäl; ſe touſeb ja kaſwab ſüdda-
meſt, ning õppetab pühha kirri ſelle
ſannaga, et waimoliſo aſjade poleſt ſe-
ſamma luggu on, miſ näme ilmaliko
aſjade poleſt ollewad. Keſ kaſſinaſte kül-
wab, ſe leikab ka kaſſinaſte. Keſ omma
mele parrandamiſe eēſt piſſut hoolt kannab

ja ühheſt pāwaſt teiſe omma endiſt pattu
ellu ellab; ſelle diguſe wiljaſt ei woi ſuurt
aſja olla. Keſ pühhapāiwiti Jummal
ſanna kuleb, agga ſüddameſſe ei panne
egga parremat meelt ei wotta; ſe jäeb
diguſe wiljaſt ilma, ſeſt et ta diguſe teg-
guſid ei armaſta egga neid ei te. Keſ
omma laſte eēſt piſſut hoolt kannab ja
neid harrimata laſſeb ülleſ kaſwada;
miſ temma ſiis küll neiſt muud leikab,
kui mele pahhanduſt, kahju, hābbi ja waſ-
tamif. Nenda kui külli, nenda ka leikuſ.
Keſ kaſſinaſte külwab, ſe leikab ka kaſ-
ſinaſte, ja keſ kurja külwab ſe ei woi
head leikada. Diguſe willi ei kaſwa ei
üllekohuſe, ei tiggeduſe, ei ābbaūſu
egga rummaluſe põllo peäl. Keſ iggat-
ſeb diguſe wilja leikada, ſe harrigo di-
guſe põldu, ja näitko ennaf keig omma
tōe ja teggemife jureſ kui diglane ülleſ,

kes üllekohhut ei tahha egga teise omma ei püia. Diguse-wilja annab leikuse Jēsand neile, kes ausat ellu piddawad, kas-sinaste ja puhtaste ellawad, abbiellu auu sees piddawad, wannemid auustawad ja nende sanna kuulwad.

Tulles siis, a. l.! igga aasta kahhesuggust pōldu harrida ja külwada. Teine on ilmalik ja maine; teine waimolik ja iggawene. Eesimest harrime adra- ja ākkega; teist omma mele moistusega. Eesimese peält leikame sedda wilja, mis ihu toidab; agga teise peält sedda, mis hinge toidab ja kōssutab, s. o. diguse-wilja. Meel, moistus ja siiddame-tunnistus, kelle jure weel pūhha kirja tulles liisada, on need waimolikud tde-riistad, mis ka innimene ennast innimeseks harrib ja ennast kōlblikuks teeb diguse wilja kandma Jummal meele pārrast. Need ei pea sel-

lepārrast mitte joude meie kāsē seišma, waid iggapāew hommikust õhtuni, kui tōed teme ja wāssimust puhkame, meie sees teggewad ollema, ja meid õppetama, ja meile mārku andma sest, mis digus tehha, ja mis kohhus jätta, selle waggaduse ja jummalakartuse tākhe järrele, mis Jēsus Kristus meile andnud ja jāt nud.

Sago nüid nenda tānnapāwase leikuse pūhha pūhhitsemine meile kahhelt poolt hinda ja head saatma, armad wennad ja õed Kristuse Jēfuse sees! Esmalt sedda ilmaliku hinda ja kāsē, mis Jummal neile toutand, kes digel ajal, hōlega ja meest mōda omma tōed tewad, olgo nemmad pōllo-harrijad ehk merre mehhed, tehko nemmad aja ehk muud tōed, ja el-lago nemmad liinas ehk maal. Sedda mōda, kuida iggaüks tōed teeb, saab ka temma tōe hind ja kāsē ollema. Sest

Paulus kirjutas nenda: Sedda ütlen minna, kes käsinaسته külvab, se peab ka käsinaسته leikama; agga kes rohkesti külvab, se peab ka rohkesti leikama. Ei olle siis ükski, kas ja kuidagi tõe teme; inimene ellab ja toidab ennast omma tõe vaeva läbibi, ja mis temmale pealegi ello: rõmudest ja ello õnnest maitsta antakse, se on muist ikka temma tõe ja vaeva hind ja kasso.

Minna ütlen: muist; sest et tanna: pärase leikuse: pühha pühhitsemine ka seddagi meile mele tulletanud, et inimene ei ella mitte üksipäini leivast ehk omma kätte tõe, vaid ka iggast sanast, mis Jummalal suust läbibi kätib. Ja seep se waimolik hind ja kasso on, mis tannapärase pühha pühhitsemine

meile sadab. Mitte üksipäini iholikult vaid ka waimolikult peab inimene elama, ja selle üllema ellu tarbeks omma moistust pruukima, ja temma abbiga seadma, diendama ja pirama, mis ta iho temma liikmetega peab teggema, ja mis ülleültse temma ellusse pudub ja sedda näggusamaks ja ausamaks teeb. Iho ja temma ülespidamise eest murret pidades, peab temma ka omma hinge eest murret piddama ja walmama, et waltisus iho ja temma himmude üle ikka waimo kätte jääks. Sest, olle rikkam kui rikkaks ilmaliko warra polest, sa olled siiski keigewaesem, kui sa waimoliko warra, s. o. Jummalal ja omma kohuse tundmise, moistuse ja waggaduse polest waene olled. Kes agga omma lihha peale teab külvada; se leikab lihast ajaliko ja iggawest hukkatust: agga kes

omma waimo peäle kũlwab, se leikab
waimust ajaliku ja iggawest õnnistust.

Sowin sellepõrrast keigest süddamest
ja keigest hingest, et keige meie armsa
maa-rahwa kohta Pauluse sanna peaks
tõeks same, kui ütleb: kes semet annab
kũlwajale se andko ka leiba toiduseks, ja
tehko teie semet paljuks, ja kaswatago
teie õiguse wilja!

Ja! teie õiguse wilja kaswatago tem-
ma aastast aastasse ja põlwest põlwe,
lastest laste kätte, Jesuse Kristuse meie
Jõsanda läbbi. Amen.

L a u l u d.

I. Maa-ilm on Jummal tõe.

1. Maa-ilm lojat kummardan, ma
sind, mo Jummal! tännan; sind tundes en-
nast rõmustan, auu, kitust sulle annan. Kes

on kũl sinnust wõggewam, ehk selle polest
teggewam, mis sinna olled teinud?

2. Nõn selgel desel kumawaid ja kiirg'
waid taewa-tehti; nõen maa peal mitmid
ellajaid, kũll wilja, puid ja lehti. Oh! kei-
gist, mis silm ial näeb, mo südda õpris
rõõmsaks läeb, et immestelles kerkib.

3. Ei illu üksnes filmele need ilmas
agga näita, waid ihho ning ka hingele keif
andwad, et woib näita üht toido, kätte,
jouuga, teist moistuse ja nouuga, mis mol-
lemil läeb tarwis.

4. Ka madalamgi lillike meil' annab
sedda nõhha, et Jummal wõgga targaste
keif muudki wõtnud tehha, mis ütle mata su-
remge. Sest targemaks saab innime, kui sedda
tundma õppib.

5. Kas se, kes omma wõega keif tar-
gast' walmistanud, kas se kũll ilma asjata
meil' meelt ja moistust annud? Ei mitte!
waid et meie meel ka lodud asjust õppiks
teal, kui arwamata temma.

6. Sa, Isand! neid ei tarwita, waid kutsusid neid ette, Et piddid targaks tegema meid, head andma kätte: Eks sellepärast tahhaks sa, hing! tännolikult rõmusta? — Wai põlgad pühha rõmu? —

7. Miks rõmu tühjaist asjadest ni kangest' püda wõttad, ja mis teeb rõõmsaks iggawest, kui tühja mahhajättad? Sull olgo rõmu Isandas, mis sulle rõmo hallikaks saab pärrast surma jama.

8. Et Jummal meile süddant loond, mis sowib rõmus olla, on temma ka keik ettetoond, mis meil woib rõmuks tulla; sest, igga rohho taimeke, ja temmass' lodud waimoke, need tewad süddant rõõmsaks.

9. Mo hing, ka sinno rõmuks sull' keik wotnud Jummal tehha. Oh, olleks sinnul märkust küll, keik temma armu nähha! Kui keik ta teud head teäl, kui hopis kallimad weel seäl on taewasse keik lodud.

10. Sind, Keigelõrgem! kummardan sepärrast ifka maani; sind, tundes ennast rõ-

mustan, sind kidan taewani. So wald on ilma otsata, ja selle surus mõõtmata, mis sinna, Jummal! lonud.

II. Leikuse ajal.

1. Et kiitkem omma Jummalat, kes ifka armu näitnud, ning õnnistanud meie maad, ja aite, salwi täitnud; sest, põllo tõe on sellele ta rõmuks korda läinud, kes sedda hästi teinud.

2. Waat! wilja: wälgi laenetes päid kõrre otsas kannab; põld kõigub walmis annetes sull' leikust, leiba annab. Küll toidab ta neid armoga, kes omma tõed si n tewad, ja ausast leiba sõwad.

3. Siis lauldes leika rõmoga, mis Jummal sulle annud; ja prugi sedda tännoga, mis olled kofkopennud. Oh! hoia sa, mis jaggab ta, ja prugi sedda heaks, ei mitte ülle liaks.

4. Sell' andkem tännu keikest wäest,
kes leikust õnnistanud, ning head tehhes
rohkest käest, ka waesid rõmustanud. Et olgo
teäl, ka laulo heäl sell' auuks, kes maad
kaitseb ja annab, mis meil maitseb.

5. Uuu, tännu olgo Jummalal, kes
tõele jõudu andnud; ka terwist, meie waewa
all: ta isfi murret kandnud! Et rahhoga
on kolkko ka nüüd meie leikus sanud, seks
Jummal armitanud!

